EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 6.2.2023.
COM(2023) 74 final

2023/0034 (COD)

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o pružanju makrofinancijske pomoći Republici Sjevernoj Makedoniji

{SWD(2023) 42 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

S obzirom na veliku ovisnost Sjeverne Makedonije o uvezenoj energiji, povećanje cijena plina i električne energije uzrokovalo je znatno pogoršanje vanjskih bilanci u 2022. Zbog dobre ekonomske i monetarne politike te predane provedbe reformi gospodarstvo je bilo na putu oporavka od zastoja izazvanog pandemijom bolesti COVID-19. Međutim, naglo povećanje cijena hrane i energije na globalnoj razini počelo je negativno utjecati na domaću potražnju i vanjsku bilancu zemlje. Od početka 2022. došlo je do znatnog povećanja trgovinskog deficita i deficita tekućeg računa unatoč snažnim priljevima doznaka iz inozemstva. U prvim mjesecima 2022. devizne su se pričuve smanjivale, uglavnom kao posljedica povećanja uvoznih cijena i otplate vanjskog duga, ali od ljeta su se stabilizirale. Godišnji rast BDP-a i dalje je u prosjeku iznosio 2,6 % u prvoj polovini 2022., ali se u trećem tromjesečju smanjio na 2 %. Očekuje se da će se domaća potražnja dodatno smanjiti zbog velike nesigurnosti povezane s gospodarskim posljedicama ruske ratne agresije na Ukrajinu, povećanjem inflacije i strožim uvjetima financiranja. Na izvoz utječu slabija vanjska potražnja i stalni poremećaji u lancu opskrbe, posebno oni koji utječu na proizvodnju automobilskih dijelova, jednog od glavnih izvoznih sektora Sjeverne Makedonije.

U kontekstu postroženja globalnih financijskih uvjeta, povećanja cijena energije i većih gubitaka nacionalnog javnog proizvođača električne energije nego što se to očekivalo vlada Sjeverne Makedonije 18. listopada 2022. ponovila je svoj zahtjev za makrofinancijsku pomoć. Komisija je prvotni zahtjev vlade za makrofinancijsku pomoć, podnesen 19. travnja 2022., stavila na čekanje, uglavnom zbog toga što je gospodarstvo i dalje bilo relativno otporno i što su 2022. postojale i druge mogućnosti ispunjavanja potreba za vanjskim financiranjem. Vlada je s Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) u travnju već postigla dogovor na tehničkoj razini o 24-mjesečnoj preventivnoj i likvidnosnoj liniji u iznosu do 530 milijuna EUR, koju je Izvršni odbor MMF-a službeno odobrio 22. studenoga 2022. MMF procjenjuje da će potrebe Sjeverne Makedonije za vanjskim financiranjem u 2023. iznositi oko 1,5 milijardi EUR, što odražava veliki deficit tekućeg računa i visoke iznose otplate vanjskog državnog duga (uključujući euroobveznice koje će dospjeti u srpnju 2023.). S obzirom na veliku nesigurnost u pogledu dostupnosti i troškova vanjskog tržišnog financiranja (kojim bi se trebalo pokriti više od polovine potreba te zemlje za vanjskim financiranjem za 2023.), Komisija sada Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedlog da se Sjevernoj Makedoniji odobri zajam makrofinancijske pomoći u iznosu do 100 milijuna EUR. Predložena pravna osnova bit će članak 212. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Predloženom makrofinancijskom pomoći pomoglo bi se Sjevernoj Makedoniji da pokrije dio preostalih potreba za vanjskim financiranjem 2023., koje se prema osnovnom scenariju MMF-a procjenjuju na 800 milijuna EUR. Tom bi se operacijom smanjile kratkoročne slabosti u području platne bilance i javnih financija gospodarstva te bi se iskazala potpora EU-a Sjevernoj Makedoniji u rješavanju te teške situacije. Pri njezinoj izradi i provedbi uzele bi se u obzir političke smjernice dogovorene u Zajedničkim zaključcima ekonomskog i financijskog dijaloga između EU-a i zapadnog Balkana i Turske od 24. svibnja 2022.[1] te program koji su dogovorili Sjeverna Makedonija i MMF[2].

[1] https://www.consilium.europa.eu/media/56385/st09459-en22.pdf

Sredstva bi se isplatila u dva obroka. Isplata svakog obroka ovisila bi o napretku u provedbi niza mjera politike koje će dogovoriti Komisija i nadležna tijela i koje će biti navedene u Memorandumu o razumijevanju te o zadovoljavajućim rezultatima provedbe programa MMF-a. Memorandum o razumijevanju vjerojatno će biti usmjeren na reforme politika koje se odnose na fiskalno upravljanje, poreznu politiku, upravljanje javnim ulaganjima, javno-privatna partnerstva, poslovno okruženje, transparentnost državnih potpora, energetsku učinkovitost, reformu pravosuđa i borbu protiv korupcije. Mjerama politike nastojat će se ukloniti neke od najvećih slabosti gospodarstva Sjeverne Makedonije i njezina sustava gospodarskog upravljanja.

Kako je detaljno objašnjeno u radnom dokumentu službi Komisije koji je priložen ovom Prijedlogu, Komisija smatra, među ostalim i na temelju procjene političke situacije, da su ispunjeni politički i gospodarski preduvjeti za predloženi program makrofinancijske pomoći.

- **Opći kontekst**

Nakon djelomičnog oporavka od recesije uzrokovane pandemijom Sjeverna Makedonija snažno je pogođena posljedicama ruske ratne agresije na Ukrajinu. BDP se 2020. smanjio za 4,7 %, ali se 2021. zahvaljujući domaćoj potražnji ponovno povećao za 3,9 %. Doznake iz inozemstva vratile su se na razine prije krize, što je rezultiralo povećanjem raspoloživog dohotka kućanstva. Mjere ograničavanja širenja bolesti COVID-19 postupno su ukinute. Krajem 2021. rast se usporio zbog smanjenja vanjske potražnje, sve većih poremećaja u globalnim lancima opskrbe te brzog rasta cijene hrane i energije na globalnoj razini (što je dodatno naglašeno posljedicama ruske ratne agresije na Ukrajinu 2022.). Sjeverna Makedonija nije u znatnijoj mjeri izravno izložena Rusiji ili Ukrajini, ali njezino je gospodarstvo osjetljivo na povećanja cijena robe. Zbog nastojanja vlade da ublaži posljedice za kućanstva i mala poduzeća fiskalna se potrošnja povećala znatno iznad početnog proračuna. Nagli rast cijena hrane i energije u jesen 2022. uzrokovao je povećanje inflacije na gotovo 20 %. BDP je u prvoj polovini 2022. porastao za 2,6 %, djelomično zahvaljujući povećanju ulaganja, ali to je povećanje uglavnom posljedica povećanja zaliha poduzeća. Godišnji rast u trećem tromjesečju 2022. smanjio se na 2 %.

Vanjski položaj počeo se pogoršavati krajem 2021. zbog naglog povećanja uvoznih cijena. Deficit tekućeg računa zadržao se na 3,5 % BDP-a u 2021. (kao i 2020.), što je iznad prosjeka za razdoblje od 2017. do 2019. koji je iznosio 1,5 %. Međutim, bilanca trgovine robom od posljednjeg tromjesečja 2021. stalno se pogoršava, uglavnom zbog rasta cijena energije i velike ovisnosti o njezinu uvozu. Uvozom se pokriva više od 30 % domaćih energetskih potreba gospodarstva i ono se u potpunosti oslanja na uvoz kad je riječ o plinu i nafti. Zbog naglog pogoršanja energetske bilance tromjesečni pomični prosječni deficit tekućeg računa povećao se na 7,3 % BDP-a u trećem tromjesečju 2022. u odnosu na 1 % u trećem tromjesečju 2021. Do toga je došlo unatoč znatnom povećanju privatnih transfera (doznake) i suficitu u sektoru usluga kojemu je pridonio oporavak turizma. Udio vanjskog duga svake se godine smanjivao od 2016. do 2019., dok se u 2020. povećao za 7,3 postotna boda na 80,3 % BDP-a i 2021. dodatno povećao na 81,4 %, uglavnom zbog kontinuiranog inozemnog financiranja potreba uzrokovanih krizom.

Devizne pričuve znatno su se smanjile u prvoj polovini 2022., uglavnom zbog većeg uvoza energije i otplate vanjskog duga. Devizne pričuve u prvoj polovini 2022. smanjile su

[2] https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2022/11/29/Republic-of-North-Macedonia-Request-for-an-Arrangement-under-the-Precautionary-and-525935

se za više od 14 % zbog povećane konverzije u eure domaće štednje denominirane u denarima, povećanja uvoza energije, otplate vanjskog duga i nižeg vrednovanja vrijednosnih papira. Početkom 2022., tijekom razdoblja povećanog uvoza energije, središnja banka intervenirala je na deviznom tržištu kako bi poduprla *de facto* vezanje tečaja uz euro. Devizna tržišta donekle su se stabilizirala zbog sezonskih visokih priljeva strane valute tijekom ljeta koji su premašili očekivanja središnje banke te zbog privatnog plasmana državnih vrijednosnih papira u Njemačkoj u iznosu od 250 milijuna EUR u rujnu. Devizne su se pričuve od srpnja do prosinca svaki mjesec povećavale i dosegle su iznos od 100 % mjere adekvatnosti pričuva MMF-a te sada odgovaraju vrijednosti od 3,9 mjeseci uvoza. Međutim, očekuje se da će se ponovno smanjiti kako sezona grijanja bude napredovala zbog dodatnog povećanja uvoza energije.

Središnja banka postrožila je monetarnu politiku kao odgovor na povećanje inflacijskih očekivanja i radi zaštite tečaja koji je *de facto* vezan uz euro. Ukupna inflacija u listopadu 2022. povećala se na 19,8 %, što je posljedica velikog prelijevanja globalnog šoka u području cijena energije i hrane, ali se u studenome i prosincu donekle smanjila. Od travnja 2022. službena kamatna stopa je u osam uzastopnih povećanja porasla za 350 baznih bodova na 4,75 %, čime se povećala razlika u odnosu na Europsku središnju banku (ESB). Središnja je banka u lipnju i rujnu prilagodila i iznos obvezne pričuve kako bi odvratila od prelaska na depozite u eurima, zbog kojeg su se znatno smanjile pričuve početkom 2022. Tim su se mjerama smanjila inflacijska očekivanja i pritisak na devizni tečaj.

Nadležna tijela na vanjske su šokove odgovorila znatnom fiskalnom potporom. Uz tekuće rashode za potporu energetskom sektoru i održavanje subvencioniranih cijena električne energije za kućanstva, tijela Sjeverne Makedonije u ožujku 2022. donijela su paket mjera u iznosu od 400 milijuna EUR, i još jedan u listopadu u vrijednosti od 350 milijuna EUR, kako bi zaštitila kućanstva od povećanja cijena hrane i energije te pomogla poduzećima u održavanju likvidnosti. Fiskalni deficit za cijelu 2022. u iznosu od 4,3 % BDP-a koji je predvidjela vlada bio je ispod revidirane ciljne vrijednosti (5,3 %) i u skladu s početnim ciljem vlade, i to uglavnom zbog nedovoljnog izvršenja proračuna za kapitalne rashode. Vlada u 2023. namjerava nastaviti podupirati domaće proizvođače električne energije koji ostvaruju gubitke i krajnje kupce, ali na ciljaniji način. Razina duga opće države i javnog duga (uključujući dug poduzeća u državnom vlasništvu) i dalje je umjerena, ali se u 2020. i 2021. znatno povećala, što je odraz visokih fiskalnih deficita i, kad je riječ o 2020., smanjenja BDP-a.

U proračunu za 2023., koji je Parlament donio u prosincu 2022., ciljni fiskalni deficit povećan je (u odnosu na prvotne planove navedene u srednjoročnoj fiskalnoj strategiji iz svibnja 2022.) s 4,2 % na 4,6 % BDP-a. Istodobno je vlada smanjila projekciju rasta realnog BDP-a za 2023. na 2,9 %. Proračun za 2023. sadržava mali konsolidacijski učinak zbog ukidanja nekih fiskalnih poticajnih mjera te smanjenja subvencija elektroenergetskom poduzeću u državnom vlasništvu. On se temelji na nizu mjera fiskalne konsolidacije, što se posebno odnosi na reforme poreznog sustava kojima se povećavaju prihodi, koje je vlada donijela u prosincu 2022. U skladu sa smjernicama politike iz Zajedničkih zaključaka iz svibnja 2022. očekuje se da će fiskalna potpora povezana s krizom biti usmjerenija na ranjive skupine.

U Komisijinoj jesenskoj prognozi predviđa se umjeren rast i određeni pad fiskalnog deficita nakon 2022., uz izražene negativne rizike. Očekuje se da će rast BDP-a usporiti i iznositi 2,3 % u 2022. i 2,5 % u 2023. jer se zbog visoke inflacije smanjuje domaća potražnja. Očekuje se da će fiskalni deficit u 2023. i dalje biti visok zbog stalne potrebe za potporom gospodarstvu tijekom energetske krize. Vlada će stoga možda morati odgoditi svoje planove za fiskalnu konsolidaciju za još jednu godinu. Istodobno ona predano radi na provedbi

programa reformi u području upravljanja javnim financijama. Novim organskim zakonom o proračunu, koji je parlament donio u srpnju 2022., utvrđuje se gornja granica fiskalnog deficita (3 % BDP-a u razdobljima bez krize) i duga opće države (60 % BDP-a) te će se njime, nakon što se počne primjenjivati, srednjoročno učvrstiti fiskalna politika. Izgledi za rast mogli bi biti ugroženi ako zbog geopolitičkih izazova dođe do novih šokova u području cijena energije i hrane, uz moguće daljnje postroživanje globalnih financijskih uvjeta i otežan pristup kapitalu za tržišna gospodarstva u usponu. S druge strane, proces pristupanja EU-u mogao bi pridonijeti reformama te fiskalnoj i vanjskoj održivosti, među ostalim putem daljnjeg jačanja priljeva izravnih stranih ulaganja.

Potrebe za vanjskim financiranjem u 2023. velike su, a tržišni uvjeti i dalje nestabilni. MMF je procijenio da bruto potrebe Sjeverne Makedonije za vanjskim financiranjem u 2023. iznose 1,5 milijardi EUR. To uključuje velike potrebe za refinanciranje duga, koje su uglavnom posljedica vladine obveze otplate euroobveznica iz 2016. u iznosu od 450 milijuna EUR. MMF pretpostavlja da će zaduživanjem na vanjskom tržištu vlada prikupiti ukupno 800 milijuna EUR. To možda neće teći glatko s obzirom na trenutačne geopolitičke nesigurnosti i zahtjevno financijsko okruženje. Sjeverna Makedonija ima tradicionalno povoljne uvjete pristupa međunarodnim tržištima kapitala. Međutim, razlike u prinosima državnih obveznica znatno su se povećale tijekom proteklih mjeseci u kontekstu globalnog postroživanja financijskih uvjeta, a planovi za izdavanje euroobveznica stavljeni su na čekanje na cijelom zapadnom Balkanu. U tom bi kontekstu predložena makrofinancijska pomoć pomogla Sjevernoj Makedoniji da pokrije preostale potrebe za financiranjem.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Europski parlament i Vijeće donijeli su 25. svibnja 2020. Odluku (EU) 2020/701 o pružanju prethodne makrofinancijske pomoći potencijalnim zemljama kandidatkinjama i zemljama susjedstva u kontekstu krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19. Time je Sjevernoj Makedoniji osigurano 160 milijuna EUR zajmova koji su u potpunosti isplaćeni u razdoblju od 2020. do 2021.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike EU-a**

EU i Sjeverna Makedonija sklopili su 2001. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, koji je stupio na snagu 2004. Vijeće je toj zemlji 2005. dodijelilo status zemlje kandidatkinje. Od listopada 2009. Komisija stalno preporučuje da se otvore pregovori o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom. U ožujku 2020. Europsko vijeće podržalo je odluku Vijeća o otvaranju pregovora o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom[3]. Nakon što je Vijeće odobrilo pregovarački okvir, 19. srpnja 2022. održana je prva međuvladina konferencija o pregovorima o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom. Komisija je odmah pokrenula analitički pregled pravne stečevine EU-a (*screening*), što je prvi korak u pregovaračkom procesu.

EU je najvažniji trgovinski partner Sjeverne Makedonije. EU je 2021. činio 77,3 % ukupnog izvoza i 46,2 % ukupnog uvoza Sjeverne Makedonije. Zemlje EU-a ujedno su najvažniji ulagači u Sjevernu Makedoniju i iz njih potječe 56 % ukupnog priljeva izravnih stranih ulaganja 2021. i 62 % ukupnog iznosa izravnih stranih ulaganja 2020.

Zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u mogu primiti makrofinancijsku pomoć ako ispunjavaju određene uvjete. Makrofinancijska pomoć EU-a dopunila bi i povećala

[3] https://www.consilium.europa.eu/media/43076/26-vc-euco-statement-en.pdf

učinkovitost druge financijske pomoći toj zemlji, kao što je pomoć koja se pruža u okviru operacija Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), uključujući proračunsku potporu. To uključuje 80 milijuna EUR proračunske potpore EU-a u okviru novog paketa EU-a za energetsku potporu zapadnom Balkanu u vrijednosti od 1 milijarde EUR.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna je osnova ovog prijedloga članak 212. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Prijedlog je u skladu s načelom supsidijarnosti jer cilj stabilizacije vanjskog položaja Sjeverne Makedonije ne mogu dostatno ostvariti same države članice, nego ga na bolji način može ostvariti Europska unija. Glavni su razlozi proračunska ograničenja na nacionalnoj razini i potreba za dobrom koordinacijom donatora radi što većeg opsega i učinkovitosti pomoći.

• Proporcionalnost

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti jer je ograničen na minimum potreban za postizanje ciljeva kratkoročne makroekonomske stabilnosti i ne prelazi ono što je potrebno za tu svrhu.

Kako je utvrdila Komisija na temelju procjena MMF-a u kontekstu preventivne i likvidnosne linije, iznos predložene nove makrofinancijske pomoći odgovara iznosu od oko 12,5 % vladinih potreba za vanjskim financiranjem u 2023. S obzirom na preventivnu prirodu programa MMF-a (koji treba isplatiti potporu 2023. i samo „ako je potrebno” 2024.), to je u skladu s praksom raspodjele tereta u okviru drugih programa makrofinancijske pomoći.

• Odabir instrumenta

Financiranje projekata ili tehnička pomoć ne bi bili pogodni ni dostatni za postizanje makroekonomskih ciljeva. Ključna dodana vrijednost makrofinancijske pomoći u usporedbi s drugim instrumentima EU-a bila bi ublažavanje ograničenja u vanjskom financiranju i doprinos stvaranju stabilnog makroekonomskog okvira, među ostalim promicanjem održivog stanja platne bilance i proračuna, te primjerenog okvira za strukturne reforme. Makrofinancijskom pomoći može se doprinijeti uspostavi primjerenog sveobuhvatnog okvira za politike i time povećati učinkovitost mjera koje se financiraju u Sjevernoj Makedoniji u okviru drugih, uže usmjerenih financijskih instrumenata EU-a.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• Savjetovanja s dionicima

Makrofinancijska pomoć pruža se kao sastavni dio međunarodne potpore gospodarskoj stabilizaciji Sjeverne Makedonije. Pri pripremi ovog prijedloga službe Komisije savjetovale su se s MMF-om i Svjetskom bankom. Komisija je i u redovitom kontaktu s tijelima Sjeverne Makedonije.

• Prikupljanje i primjena stručnog znanja

U skladu sa zahtjevima Financijske uredbe službe Komisije provele su u lipnju 2020., u kontekstu programa makrofinancijske pomoći odobrenog zbog pandemije bolesti COVID-19, operativnu procjenu financijskih kanala i administrativnih postupaka u Sjevernoj Makedoniji

kako bi se uvjerile da su postupcima za upravljanje programima pomoći, uključujući makrofinancijsku pomoć, osigurana primjerena jamstva. Procjena se temeljila na utvrđenoj metodologiji i postojećoj dokumentaciji Komisijinih programa proračunske potpore za Sjevernu Makedoniju i njezine tehničke pomoći za poboljšanje sustava upravljanja javnim financijama. Utvrđeno je da Sjeverna Makedonija ispunjava uvjet za proračunsku potporu EU-a koji se odnosi na postojanje dovoljno vjerodostojnog i relevantnog programa za poboljšanje upravljanja javnim financijama. Usklađenost sustava upravljanja javnim financijama Sjeverne Makedonije s osnovnim zahtjevima za proračunsku potporu potvrđena je u posljednjem izvješću PEFA iz svibnja 2022. U okviru za upravljanje rizicima 2021. rizik za upravljanje javnim financijama u Sjevernoj Makedoniji ocijenjen je kao umjeren.

- **Procjena učinka**

Makrofinancijska pomoć EU-a izvanredni je instrument za hitne slučajeve namijenjen otklanjanju ozbiljnih poteškoća povezanih s platnom bilancom zemljama izvan EU-a. Ovaj prijedlog makrofinancijske pomoći izuzet je od uvjeta provedbe procjene učinka u skladu s Komisijinim Smjernicama za bolju regulativu[4] zbog političkog imperativa brzog djelovanja u hitnoj situaciji koja zahtijeva brz odgovor.

Komisijini prijedlozi makrofinancijske pomoći općenito se temelje na iskustvu stečenom *ex post* evaluacijama ranijih programa u zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u. Novom makrofinancijskom pomoći i povezanim programom gospodarske prilagodbe i reformi doprinijet će se smanjenju kratkoročnih financijskih potreba Sjeverne Makedonije i poduprijeti mjere politike za jačanje srednjoročne platne bilance, fiskalne održivosti i održivog rasta te time dopuniti program preventivne i likvidnosne linije koji je Izvršni odbor MMF-a donio u studenome 2022. U skladu s uvjetima politike trebale bi se ukloniti neke od najvećih slabosti gospodarstva Sjeverne Makedonije i njezina sustava gospodarskog upravljanja. Uvjetima bi načelno mogle biti obuhvaćene reforme koje se odnose na jačanje fiskalnog upravljanja, poreznu politiku, upravljanje javnim ulaganjima, javno-privatna partnerstva, poslovno okruženje, transparentnost državnih potpora, energetsku učinkovitost, reformu pravosuđa i borbu protiv korupcije.

- **Temeljna prava**

Zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u ispunjavaju uvjete za makrofinancijsku pomoć. Preduvjet za odobravanje takve pomoći jest da zemlja poštuje učinkovite demokratske mehanizme (uključujući višestranački parlamentarni sustav) i vladavinu prava te zajamči poštovanje ljudskih prava.

Kako je navedeno u Komunikaciji Komisije o politici proširenja EU-a za 2022.[5], pokretanje pregovora o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom u 2022. velik je napredak koji je označio početak nove faze u odnosima EU-a i Sjeverne Makedonije. Kako je također navedeno u Komunikaciji, pravni okvir o zaštiti temeljnih prava u Sjevernoj Makedoniji u načelu je usklađen s europskim standardima, ali potrebno je poboljšati provedbu.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Predloženi program makrofinancijske pomoći u iznosu do 100 milijuna EUR za Sjevernu Makedoniju planira se isplatiti u dva jednaka obroka u razdoblju od 2023. do 2024. Potrebno izdvajanje rezervacija za Jamstvo za vanjsko djelovanje za zajam u iznosu od 100 milijuna EUR, po stopi od 9 %, predviđeno je u okviru instrumenta IPA u ukupnom

[4] SWD(2015) 111 final.
[5] COM(2022) 528 final

iznosu od 9 milijuna EUR (proračunska linija 15 02 02 03 IPA III – Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije (Jamstvo za vanjsko djelovanje – makrofinancijska pomoć)).

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Europska unija dat će Sjevernoj Makedoniji na raspolaganje makrofinancijsku pomoć u ukupnom iznosu do 100 milijuna EUR u obliku srednjoročnih i dugoročnih zajmova kojom će se pomoći Sjevernoj Makedoniji da pokrije preostale potrebe za financiranjem u razdoblju od 2023. do 2024. Pomoć bi se tijekom trajanja programa makrofinancijske pomoći trebala isplatiti u dva obroka u pravilnim vremenskim razmacima, pod uvjetom da se u potpunosti provedu mjere politike povezane sa svakim obrokom.

Makrofinancijskom pomoći upravljat će Komisija. Primjenjuju se posebne odredbe o sprečavanju prijevara i drugih nepravilnosti koje su u skladu s Financijskom uredbom.

Komisija i tijela Sjeverne Makedonije dogovorit će Memorandum o razumijevanju u kojem će se utvrditi mjere strukturnih reformi povezane s predloženim programom makrofinancijske pomoći, uključujući pitanja vremenskog okvira i redoslijeda. Nadalje, isplate bi bile uvjetovane, kao što je to obično slučaj s makrofinancijskom pomoći, nizom točaka, među ostalim zadovoljavajućim revizijama u okviru programa MMF-a. Komisija će blisko surađivati s tijelima Sjeverne Makedonije radi praćenja napretka u pogledu navedenih mjera politike i preduvjeta.

2023/0034 (COD)

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o pružanju makrofinancijske pomoći Republici Sjevernoj Makedoniji

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 212.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Odnosi između Europske unije („Unija”) i Republike Sjeverne Makedonije („Sjeverna Makedonija”) razvijaju se unutar okvira Sporazuma o stabilizaciji EU-a i pregovora o pristupanju EU-u pokrenutih u srpnju 2022.

(2) Gospodarstvo Sjeverne Makedonije znatno je pogođeno recesijom 2020. prouzročenom pandemijom bolesti COVID-19 te nedavnom energetskom krizom. Ta je situacija doprinijela velikom manjku u financiranju Sjeverne Makedonije, pogoršanju njezina vanjskog položaja i povećanju njezinih fiskalnih potreba.

(3) Vlada Sjeverne Makedonije pokazala je snažnu predanost provedbi dodatnih reformi, stavljajući naglasak na ključna područja politike utvrđena u Zajedničkim ministarskim zaključcima iz svibnja 2022. i uključujući temeljna područja kao što su pravosuđe, borba protiv korupcije i organiziranog kriminala, dobro upravljanje i vladavina prava.

(4) Sjeverna Makedonija uspješno je dovršila program makrofinancijske pomoći odobren zbog pandemije bolesti COVID-19[6] jer su provedene sve reformske mjere dogovorene s Unijom u Memorandumu o razumijevanju.

(5) Vlada i MMF postigli su (u travnju 2022.) dogovor na tehničkoj razini o 24-mjesečnoj preventivnoj i likvidnosnoj liniji u iznosu do 530 milijuna EUR, koju je Izvršni odbor MMF-a službeno odobrio 22. studenoga 2022. Cilj je programa MMF-a ublažiti slabljenje vanjskog položaja, poduprijeti fiskalnu konsolidaciju i ubrzati strukturne reforme u velikom broju područja, uključujući poreznu politiku i javna ulaganja.

(6) S obzirom na pogoršanje gospodarske situacije i prognoze Sjeverna Makedonija prvi je put u travnju 2022. zatražila dodatnu makrofinancijsku pomoć Unije. Međutim, Komisija je zahtjev stavila na čekanje jer je gospodarstvo Sjeverne Makedonije u to vrijeme još bilo prilično otporno i postojale su neke druge mogućnosti financiranja kako bi se ispunile potrebe za vanjskim financiranjem za 2022. Vlada Sjeverne Makedonije obnovila je svoj zahtjev za makrofinancijsku pomoć u listopadu 2022.

---

[6] Odluka (EU) 2020/701 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 2020. o pružanju makrofinancijske pomoći partnerima u procesu proširenja i partnerima u susjedstvu u kontekstu krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 (SL L 165, 27.5.2020., str. 31.).

(7) S obzirom na to da je Sjeverna Makedonija zemlja kandidatkinja za članstvo u EU-u i da je u srpnju 2022. započela proces pregovora o pristupanju, smatra se da ispunjava uvjete za primanje makrofinancijske pomoći Unije.

(8) Makrofinancijska pomoć Unije trebala bi biti izvanredan financijski instrument nevezane i nenamjenske potpore platnoj bilanci čija je svrha zadovoljiti neposredne potrebe korisnika za vanjskim financiranjem te bi trebala podržati provedbu programa politike koji sadržava odlučne mjere za neposrednu prilagodbu i strukturne reforme radi kratkoročnog poboljšanja stanja platne bilance.

(9) S obzirom na to da u platnoj bilanci Sjeverne Makedonije i dalje postoje znatne preostale potrebe za vanjskim financiranjem povrh potreba koje se ispunjavaju sredstvima koja je osigurao MMF, smatra se da je u trenutačnim iznimnim okolnostima makrofinancijska pomoć koju treba pružiti Sjevernoj Makedoniji, u kombinaciji s programom MMF-a, prikladan odgovor na zahtjev te zemlje za potporu u stabilizaciji njezina gospodarstva. Makrofinancijskom pomoći Unije dopunilo bi se sredstva stavljena na raspolaganje u okviru financijskog aranžmana MMF-a i doprinijelo gospodarskoj stabilizaciji i provedbi programa strukturnih reforma u Sjevernoj Makedoniji.

(10) Makrofinancijska pomoć Unije trebala bi doprinijeti ponovnoj uspostavi održivog stanja vanjskog financiranja Sjeverne Makedonije, čime bi se podupro njezin gospodarski i socijalni razvoj.

(11) Očekuje se da će makrofinancijska pomoć Unije pružati usporedno s isplatama proračunske potpore u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći.

(12) Iznos makrofinancijske pomoći Unije određen je na temelju kvantitativne procjene preostalih potreba Sjeverne Makedonije za vanjskim financiranjem, pri čemu se uzima u obzir njezina sposobnost financiranja vlastitim sredstvima, posebno međunarodnim pričuvama. Makrofinancijskom pomoći Unije trebali bi se dopuniti programi i sredstva koja stavljaju na raspolaganje MMF i Svjetska banka. Pri određivanju iznosa pomoći u obzir se uzimaju i očekivani financijski doprinosi multilateralnih donatora te potreba za pravednom raspodjelom tereta između Unije i drugih donatora, kao i prethodna primjena drugih instrumenata Unije za vanjsko financiranje u Sjevernoj Makedoniji te dodana vrijednost sveukupne intervencije Unije.

(13) Komisija bi trebala osigurati pravnu i stvarnu usklađenost makrofinancijske pomoći Unije s ključnim načelima, ciljevima i mjerama poduzetima u okviru različitih područja vanjskog djelovanja i ostalih relevantnih politika Unije.

(14) Makrofinancijskom pomoći Unije trebalo bi podupirati vanjsku politiku Unije prema Sjevernoj Makedoniji. Komisija i visoki predstavnik trebali bi blisko surađivati tijekom cjelokupne operacije makrofinancijske pomoći kako bi osigurali usklađenost i dosljednost vanjske politike Unije.

(15) Makrofinancijskom pomoći Unije trebalo bi podupirati posvećenost Sjeverne Makedonije vrijednostima koje dijeli s Unijom, uključujući demokraciju, vladavinu prava, dobro upravljanje, poštovanje ljudskih prava, održivi razvoj i smanjenje siromaštva kao i predanost načelima otvorene, uređene i poštene trgovine.

(16) Kao preduvjet za odobravanje makrofinancijske pomoći Unije Sjeverna Makedonija trebala bi poštovati učinkovite demokratske mehanizme, uključujući višestranački parlamentarni sustav, kao i vladavinu prava te jamčiti poštovanje ljudskih prava. Osim toga, posebni ciljevi makrofinancijske pomoći Unije trebali bi ojačati učinkovitost, transparentnost i odgovornost sustava upravljanja javnim financijama te upravljanja i

nadzora u financijskom sektoru Sjeverne Makedonije i potaknuti strukturne reforme za postizanje održivog i uključivog rasta, otvaranje radnih mjesta i fiskalnu konsolidaciju. Komisija bi trebala redovito pratiti ispunjenje preduvjeta i postizanje tih ciljeva.

(17) Radi učinkovite zaštite financijskih interesa Unije u vezi s makrofinancijskom pomoći Unije, Sjeverna Makedonija trebala bi poduzeti odgovarajuće mjere za sprečavanje i borbu protiv prijevara, korupcije i drugih nepravilnosti povezanih s pomoći. Nadalje, trebalo bi predvidjeti da Komisija obavlja provjere, a Revizorski sud revizije.

(18) Dodjelom makrofinancijske pomoći Unije ne dovode se u pitanje ovlasti Europskog parlamenta i Vijeća kao proračunskog tijela.

(19) Iznosi rezervacija koji su potrebni za makrofinancijsku pomoć trebali bi biti usklađeni s proračunskim odobrenim sredstvima utvrđenima višegodišnjim financijskim okvirom.

(20) Makrofinancijskom pomoći Unije trebala bi upravljati Komisija. Kako bi Europski parlament i Vijeće mogli pratiti provedbu ove Odluke, Komisija bi ih trebala redovito obavješćivati o razvoju događaja u pogledu pomoći i dostavljati im relevantne dokumente.

(21) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Odluke, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[7].

(22) Makrofinancijska pomoć Unije trebala bi podlijegati uvjetima ekonomske politike, koji će biti utvrđeni u Memorandumu o razumijevanju. Radi osiguravanja jedinstvenih uvjeta provedbe te radi učinkovitosti Komisija bi trebala biti ovlaštena pregovarati o tim uvjetima s tijelima Sjeverne Makedonije, pod nadzorom odbora predstavnika država članica u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011. U skladu s tom uredbom u svim bi se slučajevima u pravilu trebao primjenjivati savjetodavni postupak, osim ako je u njoj predviđeno drukčije. Zbog mogućeg znatnog učinka pomoći veće od 90 milijuna EUR za iznose koji prelaze taj prag prikladno je provesti postupak ispitivanja. S obzirom na iznos makrofinancijske pomoći Unije Sjevernoj Makedoniji, postupak ispitivanja trebao bi se primjenjivati na donošenje Memoranduma o razumijevanju te na smanjenje, suspenziju ili ukidanje pomoći,

(23) S obzirom na ograničen iznos financijske pomoći (100 milijuna EUR), njezinu jednokratnost i željeni vremenski okvir isplate pristupom naizmjeničnog financiranja osigurala bi se, u usporedbi s diversificiranom strategijom financiranja, veća fleksibilnost i učinkovitost operacija uzimanja zajmova. Stoga bi Komisija iznimno obroke zajmova na tržištu kapitala trebala financirati naizmjenično, a ne primjenom svoje diversificirane strategije financiranja predviđene člankom 220.a Financijske uredbe. Stoga je primjereno da se financijska pomoć financira pojedinačnim financijskim transakcijama,

[7] Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Unija Sjevernoj Makedoniji stavlja na raspolaganje makrofinancijsku pomoć („makrofinancijska pomoć Unije”) u iznosu od najviše 100 milijuna EUR radi potpore gospodarskoj stabilizaciji i opsežnom programu reformi u toj zemlji. Cijeli iznos pomoći pruža se u obliku zajmova. Isplata makrofinancijske pomoći Unije podliježe odobrenju proračuna Unije za relevantnu godinu od strane Europskog parlamenta i Vijeća. Ta pomoć doprinosi pokrivanju potreba platne bilance Sjeverne Makedonije utvrđenih u programu MMF-a.

2. Za financiranje zajma Komisija je ovlaštena pozajmiti potrebna sredstva na tržištima kapitala ili od financijskih institucija u ime Unije te potom pod uvjetima tih zajmova pozajmiti odgovarajuće iznose Sjevernoj Makedoniji. Prosječno dospijeće zajma iznosi najviše 15 godina.

3. Isplatom makrofinancijske pomoći Unije upravlja Komisija u skladu sa sporazumima ili dogovorima postignutima između MMF-a i Sjeverne Makedonije te glavnim načelima i ciljevima gospodarskih reformi navedenima u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između EU-a i Sjeverne Makedonije.

   Komisija redovito obavješćuje Europski parlament i Vijeće o razvoju događaja u pogledu makrofinancijske pomoći Unije, među ostalim o isplatama te pomoći, te pravovremeno dostavlja tim institucijama relevantne dokumente.

4. Makrofinancijska pomoć Unije stavlja se na raspolaganje na razdoblje od dvije i pol godine počevši od prvog dana nakon stupanja na snagu Memoranduma o razumijevanju iz članka 3. stavka 1.

5. Ako se potrebe Sjeverne Makedonije za financiranjem tijekom razdoblja isplate makrofinancijske pomoći Unije znatno smanje u usporedbi s prvotnim predviđanjima, Komisija, u skladu s postupkom preispitivanja iz članka 7. stavka 2., smanjuje iznos pomoći ili tu pomoć suspendira ili ukida.

Članak 2.

1. Preduvjet za odobravanje makrofinancijske pomoći Unije jest da Sjeverna Makedonija poštuje učinkovite demokratske mehanizme, uključujući višestranački parlamentarni sustav, kao i vladavinu prava te da jamči poštovanje ljudskih prava.

2. Komisija prati ispunjavanje tog preduvjeta tijekom cijelog trajanja makrofinancijske pomoći Unije.

3. Stavci 1. i 2. primjenjuju se u skladu s Odlukom Vijeća 2010/427/EU[8].

Članak 3.

1. Komisija, u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 7. stavka 2., dogovara uvjete s tijelima Sjeverne Makedonije o jasno određenim uvjetima ekonomske politike i financijskim uvjetima, s naglaskom na strukturne reforme i dobre javne financije, koji su preduvjet za makrofinancijsku pomoć Unije, a ti uvjeti trebaju biti utvrđeni u memorandumu o razumijevanju („Memorandum o razumijevanju”) u kojem se

[8] Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o utvrđivanju ustroja i rada Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010., str. 30.).

navodi rok za ispunjenje tih uvjeta. Uvjeti ekonomske politike i financijski uvjeti utvrđeni u Memorandumu o razumijevanju u skladu su sa sporazumima i dogovorima iz članka 1. stavka 3., uključujući programe makroekonomske prilagodbe i strukturnih reformi koje Sjeverna Makedonija provodi uz potporu MMF-a.

2. Uvjetima iz stavka 1. posebno se nastoji povećati učinkovitost, transparentnost i odgovornost sustava upravljanja javnim financijama u Sjevernoj Makedoniji, među ostalim i kad je riječ o korištenju makrofinancijske pomoći Unije. Pri oblikovanju mjera politike uzima se u obzir i napredak u području uzajamnog otvaranja tržišta, razvoja uređene i pravedne trgovine i drugih prioriteta u kontekstu vanjske politike Unije. Komisija redovito prati napredak u postizanju tih ciljeva.

3. Pojedinosti o financijskim uvjetima makrofinancijske pomoći Unije utvrđuju se ugovorom o zajmu koji trebaju sklopiti Komisija i Sjeverna Makedonija.

4. Komisija redovito provjerava jesu li uvjeti iz članka 4. stavka 3. i dalje ispunjeni te je li ekonomska politika Sjeverne Makedonije usklađena s ciljevima makrofinancijske pomoći Unije. Pritom Komisija blisko surađuje s MMF-om i Svjetskom bankom te, prema potrebi, s Europskim parlamentom i Vijećem.

Članak 4.

1. Podložno uvjetima iz stavka 3., Komisija makrofinancijsku pomoć Unije stavlja na raspolaganje u dva jednaka obroka.

2. Za iznose makrofinancijske pomoći Unije formiraju se, prema potrebi, rezervacije u skladu s Uredbom (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća.

3. Komisija odlučuje o isplati obroka podložno ispunjenju sljedećih uvjeta:

(a) preduvjet iz članka 2.;

(b) stalni zadovoljavajući rezultati provedbe programa politike koji sadržava odlučne mjere za prilagodbu i strukturne reforme potpomognute kreditnim aranžmanom s MMF-om;

(c) zadovoljavajuća provedba uvjeta ekonomske politike i financijskih uvjeta dogovorenih u Memorandumu o razumijevanju.

Drugi se obrok, u načelu, isplaćuje najranije tri mjeseca nakon isplate prvog obroka.

Ako uvjeti iz stavka 3. nisu ispunjeni, Komisija privremeno suspendira ili ukida isplatu makrofinancijske pomoći Unije. U tom slučaju obavješćuje Europski parlament i Vijeće o razlozima te suspenzije ili ukidanja.

4. Makrofinancijska pomoć Unije isplaćuje se Narodnoj banci Sjeverne Makedonije. Podložno odredbama koje se trebaju dogovoriti u Memorandumu o razumijevanju, uključujući potvrdu preostalih potreba za proračunskim financiranjem, sredstva Unije mogu se prenijeti ministarstvu financija Sjeverne Makedonije kao krajnjem korisniku.

Članak 5.

1. Operacije uzimanja i davanja zajmova povezane s makrofinancijskom pomoći Unije izvršavaju se u eurima koristeći isti datum valute i ne smiju prouzročiti promjenu

dospijeća za Uniju niti je izložiti valutnim ili kamatnim rizicima ili bilo kakvom drugom komercijalnom riziku.

2. Ako okolnosti to dopuštaju i na zahtjev Sjeverne Makedonije, Komisija može poduzeti potrebne korake kako bi osigurala da se u uvjete zajma uključi odredba o prijevremenoj otplati i da se ona podudara s odgovarajućom odredbom uvjeta za operacije uzimanja zajma.

3. Ako okolnosti dopuštaju poboljšanje kamatne stope na zajam i ako Sjeverna Makedonija to zatraži, Komisija može odlučiti refinancirati cijelo prvotno zaduživanje ili jedan njegov dio ili može restrukturirati odgovarajuće financijske uvjete. Operacije refinanciranja ili restrukturiranja provode se u skladu sa stavcima 1. i 4. i ne smiju imati za posljedicu produženje dospijeća dotičnog zaduživanja ili povećanje iznosa glavnice nepodmirene na datum refinanciranja ili restrukturiranja.

4. Sjeverna Makedonija snosi sve troškove koji su nastali za Uniju u vezi s operacijama uzimanja i davanja zajmova na temelju ove Odluke.

5. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o razvoju događaja u vezi s operacijama iz stavaka 2. i 3.

Članak 6.

1. Makrofinancijska pomoć Unije provodi se u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 1046/2018 Europskog parlamenta i Vijeća[9].

2. Provedbom makrofinancijske pomoći Unije upravlja se izravno.

3. Ugovor o zajmu koji se sklapa s tijelima Sjeverne Makedonije sadržava odredbe kojima se:

(a) osigurava da Sjeverna Makedonija redovito provjerava jesu li financijska sredstva odobrena iz proračuna Unije pravilno iskorištena, poduzima odgovarajuće mjere radi sprečavanja nepravilnosti i prijevara te, prema potrebi, pokreće pravne postupke radi osiguravanja povrata svih sredstava isplaćenih na temelju ove Odluke koja nisu pravilno iskorištena;

(b) osigurava zaštita financijskih interesa Unije, posebno utvrđivanjem posebnih mjera za sprečavanje i suzbijanje prijevara, korupcije i svih drugih nepravilnosti koje utječu na makrofinancijsku pomoć Unije, u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95[10], Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2185/96[11], Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[12] te, za države članice koje sudjeluju u pojačanoj suradnji u vezi s Uredom europskog javnog tužitelja, Uredbom

---

9 Uredba (EU, Euratom) br. 1046/2018 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

10 Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

11 Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

12 Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

Vijeća (EU) 2017/1939[13]. U tu će svrhu Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) biti izričito ovlašten provoditi istrage, posebno provjere i inspekcije na terenu, uključujući digitalne forenzičke operacije i razgovore; Komisiju ili njezine predstavnike izričito ovlašćuje za provedbu provjera, uključujući provjere i inspekcije na terenu;

(c) Komisiju i Revizorski sud izričito ovlašćuje za provođenje revizija tijekom i nakon razdoblja dostupnosti makrofinancijske pomoći Unije, uključujući revizije dokumentacije te revizije na terenu, primjerice operativne procjene;

(d) osigurava da Unija ima pravo na prijevremenu otplatu zajma ako se utvrdi, u vezi s upravljanjem makrofinancijskom pomoći Unije, da je Sjeverna Makedonija sudjelovala u bilo kakvoj prijevari ili korupciji ili bilo kakvoj drugoj nezakonitoj aktivnosti koja šteti financijskim interesima Unije;

(e) osigurava da Sjeverna Makedonija snosi sve troškove koji su nastali za Uniju u vezi s financijskom pomoći.

4. Prije provedbe makrofinancijske pomoći Unije Komisija s pomoću operativne procjene ocjenjuje kvalitetu financijskih propisa predmetne zemlje, administrativne postupke te mehanizme unutarnje i vanjske kontrole koji su relevantni za takvu pomoć.

Članak 7.

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 8.

1. Komisija do 30. lipnja svake godine Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o provedbi ove Odluke u prethodnoj godini, zajedno s ocjenom te provedbe. U izvješću se:

(a) ispituje napredak u provedbi makrofinancijske pomoći Unije;

(b) procjenjuju gospodarsko stanje i izgledi Sjeverne Makedonije, kao i napredak u provedbi mjera politike iz članka 3. stavka 1.;

(c) navodi poveznica između uvjeta ekonomske politike utvrđenih u Memorandumu o razumijevanju, trenutačne gospodarske i fiskalne uspješnosti Sjeverne Makedonije te odluka Komisije o isplati obroka makrofinancijske pomoći Unije.

2. Najkasnije dvije godine nakon isteka razdoblja dostupnosti iz članka 1. stavka 4. Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o *ex post* evaluaciji u kojem se procjenjuju rezultati i učinkovitost isplaćene makrofinancijske pomoći Unije te opseg u kojem se njome doprinijelo ciljevima pomoći.

[13] Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

Članak 9.

Ova Odluka stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o pružanju dodatne makrofinancijske pomoći Republici Sjevernoj Makedoniji

1.2. Predmetna područja politike u strukturi ABM/ABB[14]

Područje politike: Gospodarski i financijski poslovi

Aktivnost: Međunarodni gospodarski i financijski poslovi

1.3. Vrsta prijedloga/inicijative

X Prijedlog/inicijativa odnosi se na **novo djelovanje**

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja**[15]

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **produženje postojećeg djelovanja**

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **djelovanje koje je preusmjereno na novo djelovanje**

1.4. Ciljevi

1.4.1. Višegodišnji strateški ciljevi Komisije na koje se odnosi prijedlog/inicijativa

„Gospodarstvo u interesu građana”

„Snažnija Europa u svijetu”

1.4.2. Posebni ciljevi

(a) potpora makrofinancijskoj stabilnosti i promicanje reformi za poticanje rasta izvan EU-a, među ostalim redovitim gospodarskim dijalozima s ključnim partnerima i pružanjem makrofinancijske pomoći; i

(b) potpora procesu proširenja i provedbi EU-ove politike proširenja i politike susjedstva te drugim prioritetima EU-a u zemljama partnerima provođenjem ekonomske analize te ocjenjivanjem politika i savjetovanjem.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

(1) doprinos pokrivanju potreba Sjeverne Makedonije za vanjskim financiranjem u kontekstu znatnog pogoršanja njezine platne bilance zbog aktualne krize uzrokovane bolešću COVID-19.

(2) ublažavanje potreba Sjeverne Makedonije za proračunskim financiranjem.

(3) podupiranje fiskalne konsolidacije i vanjske stabilizacije u kontekstu programa MMF-a,

---

[14] ABM: Activity-Based Management (upravljanje na temelju aktivnosti) – ABB: Activity-Based Budgeting (priprema proračuna na temelju aktivnosti).

[15] Kako je navedeno u članku 54. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

(4) podupiranje strukturnih reformi namijenjenih poboljšanju ukupnog makroekonomskog upravljanja, jačanju gospodarskog upravljanja i transparentnosti te poboljšanju uvjeta za održivi rast.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Tijela Sjeverne Makedonije bit će obvezna redovito izvješćivati službe Komisije o nizu gospodarskih pokazatelja i dostaviti sveobuhvatno izvješće o poštovanju dogovorenih uvjeta politike prije isplate obroka pomoći.

Službe Komisije nastavit će nadzirati upravljanje javnim financijama nakon operativne procjene financijskih kanala i administrativnih postupaka u Sjevernoj Makedoniji provedene u srpnju 2020. Delegacija EU-a u Sjevernoj Makedoniji uz to će redovito izvješćivati o pitanjima koja su relevantna za praćenje pomoći. Službe Komisije ostat će u bliskom kontaktu s MMF-om i Svjetskom bankom kako bi mogle iskoristiti saznanja iz njihovih tekućih aktivnosti u Sjevernoj Makedoniji.

Prijedlogom zakonodavne odluke predviđeno je i da se Vijeću i Europskom parlamentu podnosi godišnje izvješće s ocjenom provedbe operacije. Nezavisna *ex post* evaluacija pomoći provest će se u roku od dvije godine nakon isteka razdoblja provedbe.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Pomoć će se isplatiti samo ako se ispune politički preduvjeti i postignu zadovoljavajući rezultati u provedbi gospodarskog programa dogovorenog između Sjeverne Makedonije i MMF-a, koji je Odbor odobrio 22. studenoga 2022., nakon niza prethodnih mjera koje su poduzela tijela Sjeverne Makedonije. Osim toga, Komisija će s tijelima Sjeverne Makedonije dogovoriti posebne uvjete povezane s politikom, koji će biti navedeni u Memorandumu o razumijevanju.

Isplata pomoći planirana je u dva obroka. Isplata prvog obroka očekuje se u jesen 2023. Drugi bi se obrok mogao isplatiti početkom 2024., pod uvjetom da se pravodobno provedu mjere politike povezane sa svakim obrokom.

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije" vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Instrument makrofinancijske pomoći instrument je koji se temelji na politici i usmjeren je na ublažavanje kratkoročnih i srednjoročnih potreba za vanjskim financiranjem. U kontekstu aktualne energetske krize makrofinancijska pomoć omogućit će nadležnim tijelima manevarski prostor za provedbu mjera ekonomske i fiskalne politike za učinkovit odgovor na krizu. Predloženom makrofinancijskom pomoći poduprijet će se Sjevernu Makedoniju u prevladavanju gospodarskih poteškoća pogoršanih zbog energetske krize i pandemije bolesti COVID-19 te doprinijeti promicanju makroekonomske i političke stabilnosti Sjeverne Makedonije. Makrofinancijska pomoć bit će dopuna sredstvima koja stavljaju na raspolaganje međunarodne financijske institucije, bilateralni donatori i druge financijske institucije EU-a. Na taj će način doprinijeti ukupnoj djelotvornosti financijske

potpore koju pruža međunarodna zajednica te druge financijske pomoći EU-a, uključujući proračunsku potporu.

Nadalje, budući da se programom makrofinancijske pomoći osigurava dugoročno financiranje pod povlaštenim uvjetima, obično povoljnijima od onih koje nude drugi međunarodni ili bilateralni donatori, očekuje se da će se njime pomoći vladi da izvrši proračun bez fiskalnih odstupanja i doprinijeti održivosti duga.

Osim financijskog utjecaja predloženog programa makrofinancijske pomoći, njime će se ojačati predanost vlade reformama. To će se, među ostalim, postići utvrđivanjem odgovarajućih uvjeta za isplatu pomoći. U širem kontekstu programom će se pokazati da je Unija spremna pomoći partnerima u zemljama kandidatkinjama i širem istočnom susjedstvu u razdoblju gospodarskih poteškoća.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Programi makrofinancijske pomoći partnerima podliježu *ex post* evaluaciji. U dosad provedenim evaluacijama (za dovršene programe makrofinancijske pomoći) zaključeno je da programi makrofinancijske pomoći doista doprinose poboljšanju vanjske održivosti, makroekonomskoj stabilnosti i provedbi strukturnih reformi u zemlji partneru, iako ponekad skromno i neizravno. U većini slučajeva programi makrofinancijske pomoći pozitivno su utjecali na platnu bilancu partnera i pomogli su smanjiti njihova proračunska ograničenja. Donekle su potaknuli i gospodarski rast.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom

U višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021.–2027. rezervacije za zajmove makrofinancijske pomoći izdvojit će se iz Jamstva za vanjsko djelovanje u okviru instrumenta Globalna Europa (Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju). (Okvirni) kapacitet za davanje zajmova predviđen za makrofinancijsku pomoć dovoljan je za pokrivanje potreba tog programa i drugih programa makrofinancijske pomoći čija je provedba u tijeku.

Moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Unija je jedan od glavnih donatora Sjeverne Makedonije i podupire njezine gospodarske, strukturne i institucijske reforme i civilno društvo. U tom se kontekstu ovim programom makrofinancijske pomoći dopunjuju druga vanjska djelovanja ili instrumenti EU-a namijenjeni potpori Sjevernoj Makedoniji, što se posebno odnosi na operacije u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA).

Ključna dodana vrijednost makrofinancijske pomoći u usporedbi s drugim instrumentima EU-a jest njezin doprinos stvaranju stabilnog makroekonomskog okvira, među ostalim promicanjem održive platne bilance i stanja proračuna, te odgovarajućeg okvira za nastavak strukturnih reformi. Makrofinancijska pomoć nije redovita financijska potpora i ukida se čim partner ponovno uspostavi održivo stanje vanjskog financiranja.

Osim toga, makrofinancijska pomoć nadopuna je planiranim intervencijama međunarodne zajednice, posebno programima za prilagodbu i reforme koje podupiru MMF i Svjetska banka.

Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Zahvaljujući korištenju zajmova ovaj program makrofinancijske pomoći povećava učinkovitost proračuna EU-a učinkom poluge i troškovno je najučinkovitija opcija.

Komisija je ovlaštena pozajmiti sredstva na tržištima kapitala u ime Europske unije i Euratoma koristeći jamstvo proračuna EU-a. Cilj je pribaviti sredstva na tržištu po najpovoljnijim cijenama zahvaljujući vrhunskom kreditnom statusu EU-a/Euratoma (rejting „AAA”, koji su dodijelili Fitch, Moody's i DBRS, te „AA”, koji je dodijelio S&P, svi uz stabilne izglede) te ih potom u obliku zajma dodijeliti prihvatljivim zajmoprimcima u kontekstu davanja zajmova u okviru Mehanizma za europsku financijsku stabilnost, instrumenta pomoći platnim bilancama, makrofinancijske pomoći i projekata Euratoma. Uzimanje i davanje zajmova provodi se kao naizmjenična operacija, čime se proračun EU-a štiti od kamatnog i valutnog rizika. Cilj pribavljanja sredstava po najpovoljnijim cijenama za uzimanje i davanje zajmova postignut je jer su te stope usklađene sa stopama usporedivih institucija (Europska investicijska banka, Mehanizam za europsku financijsku stabilnost i Europski stabilizacijski mehanizam).

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

X Ograničeno trajanje

– ☐ na snazi od 2022. do 2024.

– ☐ financijski učinak od 2022. do 2024. za odobrena sredstva za preuzete obveze i od 2022. do 2025. za odobrena sredstva za plaćanje.

☐ **Neograničeno trajanje**

– provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG

– nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja[16]

X Izravno upravljanje koje provodi Komisija

– **X** putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije

– ☐ putem izvršnih agencija

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☐ **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

– ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile

– ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)

– ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu

– ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe

– ☐ tijelima javnog prava

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

– *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

[16] Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupne su na internetskim stranicama BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Djelovanja koja će se financirati na temelju ove Odluke provest će se u okviru izravnog upravljanja Komisije iz sjedišta i uz potporu delegacija Unije.

Pomoć je makroekonomske prirode i njezin je oblik u skladu s programom koji podupire MMF. Službe Komisije pratit će djelovanje na temelju napretka u provedbi aranžmana MMF-a te napretka u provedbi posebnih mjera reforme koje će se dogovoriti s tijelima partnera u Memorandumu o razumijevanju, pri čemu će učestalost praćenja ovisiti o broju obroka (vidjeti i točku 1.4.4.).

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Djelovanja koja će se financirati na temelju ove Odluke provest će se u okviru izravnog upravljanja Komisije iz sjedišta i uz potporu delegacija Unije.

Isplate makrofinancijske pomoći ovise o uspješnim revizijama i povezane su s ispunjavanjem uvjeta za svaki program. Komisija u bliskoj suradnji s delegacijama Unije pomno prati provedbu uvjeta.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Utvrđeni rizici

Pouzdana statistika pravodobnog otplaćivanja vanjskih obveza, dobar kreditni rejting, dobre makrofiskalne politike i umjerene razine duga (te poboljšanje strukture duga u korist zajmova s duljim rokom dospijeća) doprinose sposobnosti Sjeverne Makedonije za otplatu dugova, čak i u kontekstu povećanja razina javnog duga i rashoda za kamate. Sjeverna Makedonija općenito ima tradicionalno povoljne uvjete pristupa međunarodnim tržištima kapitala. Prema agenciji Standard and Poor's ima rejting BB-/B (kolovoz 2022.), uz stabilne izglede. Zbog dosadašnjeg napretka u razvoju institucionalnih kapaciteta za upravljanje javnim financijama i borbi protiv korupcije nije vjerojatno da bi se makrofinancijska pomoć, koja nije namijenjena za točno određene troškove (za razliku od npr. financiranja projekata), mogla zloupotrijebiti. Sustavi upravljanja u središnjoj banci i Ministarstvu financija, administrativni postupci, kontrolne i nadzorne funkcije, sigurnost informacijskih sustava i primjerenost unutarnje i vanjske revizije u Sjevernoj Makedoniji na visokom su stupnju razvoja. Postoje umjereni vanjski rizici koji proizlaze iz mogućeg slabljenja europskog i globalnog gospodarskog okruženja i znatnog produljenja ratne agresije na Ukrajinu, koja bi mogla dodatno utjecati na međunarodne cijene energije (uzimajući u obzir ovisnost Sjeverne Makedonije o uvozu energije, uključujući potpuno oslanjanje na Rusiju za uvoz plina, te bliske trgovinske veze te zemlje s tržištem EU-a).

Sustavi unutarnje kontrole

Makrofinancijska pomoć podliježe postupcima provjere, kontrole i revizije, za čiju su provedbu nadležni Komisija, uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara

(OLAF), i Europski revizorski sud, kako je predviđeno člankom 129. Financijske uredbe.

Ex ante: Komisija provodi procjenu sustava upravljanja i kontrole u zemlji korisnici. Za svaku zemlju korisnicu Komisija provodi *ex ante* operativnu procjenu financijskih kanala i mehanizama kontrole, prema potrebi uz tehničku podršku savjetnika. Provodi se analiza računovodstvenih postupaka, razdvajanja dužnosti i unutarnje/vanjske revizije središnje banke i Ministarstva financija kako bi se pružilo razumno jamstvo dobrog financijskog upravljanja. Ako se utvrde slabosti, isplata pomoći uvjetuje se njihovim otklanjanjem. Prema potrebi se uspostavljaju posebni aranžmani za plaćanja (npr. namjenski računi).

Tijekom provedbe: Komisija provjerava periodične izjave partnera. Plaćanje podliježe: 1. praćenju provedbe dogovorenih uvjeta, koje provodi osoblje Glavne uprave ECFIN u bliskoj suradnji s delegacijama EU-a i vanjskim dionicima, kao što je MMF, te 2. uobičajenom postupku kontrole predviđenom financijskim postupkom (model 2) koji se koristi u Glavnoj upravi ECFIN, uključujući provjeru ispunjavanja uvjeta za isplatu navedene pomoći koju provodi financijski odjel. Isplate povezane s operacijama makrofinancijske pomoći mogu biti predmet dodatnih neovisnih *ex post* (dokumentacijskih i/ili terenskih) provjera koje provode službenici tima za *ex post* kontrole Glavne uprave ECFIN. Takve provjere mogu se pokrenuti i na zahtjev nadležnog dužnosnika za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja. Prekidi i suspenzije isplata, financijski ispravci (koje provodi Komisija) i povrati mogu se provoditi prema potrebi (dosad se to nije dogodilo) i izričito su predviđeni u sporazumima o financiranju s partnerima.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Zahvaljujući postojećim kontrolnim sustavima, kao što su *ex ante* operativne procjene ili *ex post* ocjene, stvarna stopa pogreške za isplate makrofinancijske pomoći iznosila je 0 %. Nisu zabilježeni slučajevi prijevare, korupcije ili nezakonitih radnji. Operacije makrofinancijske pomoći imaju jasnu logiku intervencije, koja Komisiji omogućuje da procijeni njihov utjecaj. Kontrole omogućuju potvrdu jamstva i postizanja ciljeva i prioriteta politike.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Kako bi se smanjio rizik od zlouporabe, poduzeto je i poduzet će se više mjera.

Prvo, ugovor o zajmu sadržavat će niz odredbi o inspekcijama, sprečavanju prijevara, revizijama i povratu sredstava u slučaju prijevare ili korupcije. Uz to je predviđeno da će isplata pomoći ovisiti o ispunjenju posebnih uvjeta politike, među ostalim u području upravljanja javnim financijama, s ciljem jačanja učinkovitosti, transparentnosti i odgovornosti. Osim toga, pomoć će se uplaćivati na poseban račun otvoren u središnjoj banci partnera.

Službe Komisije, u skladu sa zahtjevima Financijske uredbe, provele su operativnu procjenu financijskih kanala i administrativnih postupaka u Sjevernoj Makedoniji kako bi se uvjerile da su uspostavljenim postupcima za upravljanje programima pomoći, uključujući makrofinancijsku pomoć, osigurana primjerena jamstva. Procjena je provedena 2020. i obuhvaća područja kao što su izrada i izvršenje

proračuna, unutarnja financijska kontrola u javnom sektoru, unutarnja i vanjska revizija, javna nabava, upravljanje gotovinom i javnim dugom te neovisnost središnje banke. Delegacije EU-a u predmetnom partneru nastavit će budno motriti kretanja u tom području. Komisija koristi i oblike proračunske potpore kako bi predmetnim partnerima pomogla da poboljšaju svoje sustave upravljanja javnim financijama, a te napore snažno podupiru i drugi donatori.

Makrofinancijska pomoć podliježe postupcima provjere, kontrole i revizije, za čiju su provedbu nadležni Komisija, uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF), i Europski revizorski sud, kako je predviđeno člankom 129. Financijske uredbe.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif. [17]	zemalja EFTA-e[18]	zemalja kandidatkinja[19]	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
	15.020203	dif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije – nije primjenjivo

[17] dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.
[18] EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.
[19] Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.

– **X Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:**

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	6	**Naslov 6. „Susjedstvo i svijet”**

GLAVNA UPRAVA: ECFIN			Godina **2022.**	Godina **2023.**	Godina **2024.**	Godina **2025.**	Godina **2026.**	Godina **2027.**	**UKUPNO**
•Odobrena sredstva za poslovanje									
Proračunska linija[20] 15.020203	Obveze	(1)						9	**9**
	Plaćanja	(2)						9	**9**
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe[21]									
Proračunska linija 14.20.03.01		(3)					0,15		**0,15**
UKUPNA odobrena sredstva za GU ECFIN	Obveze	=1+3					0,15	9	**9,15**
	Plaćanja	=2+3					0,15	9	**9,15**

[20] Prema službenoj proračunskoj nomenklaturi.

[21] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

•UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)						9	**9**
	Plaćanja	(5)						9	**9**
•UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)					0,15		**0,15**
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 6. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6					0,15	9	**9,15**
	Plaćanja	=5+6					0,15	9	**9,15**

Ako prijedlog/inicijativa utječe na više od jednog naslova za poslovanje, ponovite prethodni odjeljak: (U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta))

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	**Naslov 7. „Europska javna uprava”**

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u prilog zakonodavnom financijskom izvještaju (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

GLAVNA UPRAVA: ECFIN			Godina **2022.**	Godina **2023.**	Godina **2024.**	Godina **2025.**	Godina **2026.**	**UKUPNO**
Ljudski resursi				0,262	0,262		0,262	**0,786**
Ostali administrativni rashodi				0,005	0,005			**0,010**
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	Odobrena sredstva			0,267	0,267		0,262	**0,796**
	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)			0,267	0,267		0,262	**0,796**

			Godina **2022.**	Godina **2023.**	Godina **2024.**	Godina **2025.**	Godina **2026.**	Godina **2027.**	**UKUPNO**
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	=4+6		0,267	0,267		0,417	**9,000**	**9,951**

iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Plaćanja	=5+6		0,267	0,267		0,417	**9,000**	**9,951**

– Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate ⇩		Godina **2022.**		Godina **2023.**		Godina **2024.**		Godina **2026.**		Godina **2027.**		**UKUPNO**	
	Vrsta[22]	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1[23]													
– rezultat 1	Isplate bespovratnih sredstava												
– rezultat 2	Izdvajanje rezervacija Jamstva za vanjsko djelovanje									2	9	2	9
– rezultat 3	*Ex post* evaluacija							1	0,15			1	0,15
Međuzbroj za specifični cilj br. 1		-	-	-	-	-	-	1	0,15	2	9	3	9,15
UKUPNI TROŠAK		-	-	-	-	-	-	1	0,15	2	9	3	9,15

22 Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

23 Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Specifični ciljevi…”.

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

– **X Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:**

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina **2022.**	Godina **2023.**	Godina **2024.**	Godina **2025.**	Godina **2026.**	**UKUPNO**
NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira						
Ljudski resursi		0,262	0,262		0,262	**0,786**
Ostali administrativni rashodi		0,005	0,005			**0,010**
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira		0,267	0,267		0,262	**0,796**
Izvan NASLOVA 7.[24] **višegodišnjeg financijskog okvira**						
Ljudski resursi						
Ostali administrativni rashodi						
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira						
UKUPNO		0,267	0,267		0,262	**0,796**

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave.

[24] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

– **X Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:**

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

		Godina **2022.**	Godina **2023.**	Godina **2024.**	Godina **2025.**	Godina **2026.**
	• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)			0,171	0,171		0,171
20 01 02 03 (delegacije)						
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)						
01 01 01 11 (izravno istraživanje)						
Druge proračunske linije (navesti)						
	• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)[25]					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice")			0,091	0,091		0,091
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)						
XX 01 xx **yy zz** [26]	–u sjedištima					
	– u delegacijama					
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)						
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)						
Druge proračunske linije (navesti)						
UKUPNO			0,262	0,262		0,262

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Direktor Uprave D: nadgleda i upravlja programom, održava vezu s Vijećem i Parlamentom u postupku donošenja Odluke i odobravanja Memoranduma o razumijevanju, pregovara s tijelima Sjeverne Makedonije o memorandumu o razumijevanju, analizira izvješća, predvodi misije i ocjenjuje napredak u ispunjavanju uvjeta. Načelnik odjela/zamjenik načelnika odjela Uprave D: pomaže direktoru pri upravljanju programom, održava vezu s Vijećem i Parlamentom u postupku donošenja Odluke i odobravanja Memoranduma o razumijevanju, pregovara s tijelima Sjeverne Makedonije o Memorandumu o razumijevanju i sporazumu o zajmu (zajedno s Glavnom upravom za proračun (GU BUDG)), analizira izvješća i ocjenjuje napredak u ispunjavanju uvjeta. GU BUDG (odjeli E1, E3 pod nadzorom direktora): pripremaju sporazum o zajmu, o njemu pregovaraju s tijelima Sjeverne Makedonije i dostavljaju ga na odobrenje nadležnim službama Komisije te objema stranama na potpis. Prate provedbu nakon stupanja na snagu sporazuma o zajmu. Pripremaju odluke Komisije o transakcijama uzimanja zajmova, prate podnošenje zahtjeva za isplatu sredstava, odabiru banke,

[25] UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

[26] U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA").

	pripremaju i izvršavaju financijske transakcije te isplaćuju sredstva Sjevernoj Makedoniji. Administrativno prate otplatu zajmova. Pripremaju odgovarajuća izvješća o tim aktivnostima.
Vanjsko osoblje	Ekonomisti, sektor makrofinancijske pomoći (Uprava D): pripremaju Odluku i Memorandum o razumijevanju, održavaju veze s tijelima i međunarodnim financijskim institucijama, provode revizijske misije, pripremaju izvješća službi Komisije i postupke Komisije u vezi s upravljanjem pomoći, održavaju vezu s vanjskim stručnjacima za potrebe operativne procjene i *ex post* evaluacije.

3.2.3. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

U prijedlogu/inicijativi:

– **X može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).**

3.2.4. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

– **X ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.**

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– **X Prijedlog/**

– **inicijativa nema financijski učinak na prihode.**

–